

Ultiem-kaart	Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
---------------------	--

Eigenaar	P&O
Datum / versie	02-09-2021

Doel

Onderwijspersoneel weet welke stappen ze moeten zetten als ze het vermoeden hebben van kindermishandeling en/of huiselijk geweld.

Aanleiding en definiering

Als het thuis misgaat, is school vaak de plek waar kinderen zich nog prettig voelen. Juist daar laten ze als eerste signalen doorschemeren. Maar wat doe je dan als leerkracht? Is er sprake van kindermishandeling? Wat als je ernaast zit?

De wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (sinds 2013) verplicht beroepskrachten, ook onderwijspersoneel, om een vijfstappenplan te gebruiken als ze het vermoeden hebben van kindermishandeling en/of huiselijk geweld. De wet geldt voor misbruksituaties in de privésfeer en voor situaties in de huiselijke sfeer

De Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling is in 2019 verbeterd. Het is duidelijker wanneer professionals in het onderwijs vermoedens van mishandeling moeten melden. De aanleiding voor de verbetering is dat te veel gezinnen in risicovolle omstandigheden buiten beeld blijven van hulpinstanties, zoals Veilig Thuis en het wijkteam. Bij kindermishandeling is sprake van een patroon van geweld en verwaarlozing, dat jarenlang kan voortduren en dat gezinsleden moeilijk zelf kunnen doorbreken. En als er hulp wordt ingezet, gaat er vaak langere tijd overheen voordat de veiligheid is hersteld en de problemen zijn afgenomen. Bovendien stopt huiselijk geweld vaak niet na één generatie: de kinderen van toen kunnen als ouders het geweld overdragen aan hun kinderen.

In de verbeterde Meldcode is vastgelegd dat professionals vermoedens van acute en structurele onveiligheid altijd melden bij Veilig Thuis.

Van acute onveiligheid is sprake als een kind of volwassene in direct fysiek gevaar verkeert en zijn veiligheid de komende dagen niet gegarandeerd kan worden, bijvoorbeeld omdat er gedreigd wordt met een vuurwapen of als geweld tot ernstig lichamelijk letsel heeft geleid.

Van structurele onveiligheid is sprake als een onveilige situatie zich herhaalt, bijvoorbeeld verwaarlozing of ernstige verslavingsproblemen van een ouder. Als een kind uit zichzelf

vertelt dat thuis geweld of verwaarlozing speelt (onthulling), beschouwen we dit als een acute situatie die gemeld moet worden bij Veilig Thuis.

Om de meldcode te doorlopen wordt geadviseerd om contact op te nemen met de aandachtsfunctionaris kindermishandeling van Ultiem:

Naam / tel.nr.

[NAAM] is een klankbord voor collega's en geeft ondersteuning aan collega's die een vermoeden hebben van kindermishandeling of huiselijk geweld. De aandachtsfunctionaris heeft vaak de regie bij zorgelijke situaties en is daarbij meestal ook contactpersoon voor externe partners.

Speciaal voor het onderwijs is een app 'Meldcode kindermishandeling' ontwikkeld. Deze app biedt onderwijspersoneel handvatten rond het signaleren en handelen bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling.

Aanpak

De Meldcode omvat een stappenplan, waarin staat wat je moet doen als je vermoedt dat een kind thuis in de knel zit. Niet elke professional hoeft alle stappen te zetten.

Een leerkracht is vooral voor de eerste drie stappen verantwoordelijk en brengt signalen in kaart, overlegt met een deskundige collega en voert (eventueel samen) het gesprek met de ouders en de leerling.

De aandachtsfunctionaris kindermishandeling, de IB'er of de schoolmaatschappelijk werker zetten de stappen 4 (wegen van informatie) en 5 (melden en/of hulp organiseren), al dan niet samen met het zorgteam, de directie en Veilig Thuis.

STAP 1

In kaart brengen van signalen: Breng signalen in kaart die je zorg bevestigen of ontkrachten. Leg signalen en vervolgstappen objectief en feitelijk vast in het dossier.

STAP 2

Advies vragen aan deskundige collega of Veilig Thuis: Overleg met een deskundige collega / aandachtsfunctionaris om signalen te duiden. Raadpleeg zo nodig Veilig Thuis.

STAP 3

Gesprek met ouders en/of kind: Bespreek je zorgen zo snel mogelijk met de ouders en met het kind zelf. Alleen als jouw veiligheid of die van het kind in gevaar kan komen door een gesprek kan je hiervan afzien.

STAP 4

Maak een **inschatting van de aard en de ernst** van de situatie op basis van de informatie uit stap 1 t/m 3. Maak hierbij gebruik van het afwegingskader (volgende pagina). Vraag bij twijfel advies aan Veilig Thuis.

Blijft je vermoeden bestaan?

Nee? → Afsluiten meldcode

Ja? → Is er sprake van (een vermoeden van) acute of structurele onveiligheid!

STAP 5

Neem twee beslissingen:

1. Is melden noodzakelijk?

Als je acute of structurele onveiligheid vermoedt, doe je een melding bij Veilig Thuis en beoordeel je gezamenlijk of hulp bieden of organiseren ook tot de mogelijkheden behoort.

0800 - 2000 (gratis en 24/7 bereikbaar)

2. Is hulp (ook) mogelijk?

Beantwoord de volgende vragen:

- Ben je in staat effectieve hulp te bieden of organiseren?
- Werken betrokkenen mee aan de geboden hulp?
- Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot duurzame veiligheid en welzijn van alle betrokkenen?

Het bevoegd gezag (bestuur en directie) wordt de hoogte gebracht van de melding !

Afwegingskader

1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten.

B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag)/ leerplicht in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE → ga verder naar afweging 3

B: JA of twijfel → direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Ben ik, of iemand anders in mijn school of een ketenpartner in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE → melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder.

B: JA → ga verder met afweging 4.

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE → melden bij Veilig Thuis.

B: JA → hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn.

Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis.

B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren³ van de veiligheid van alle betrokkenen.

Zie <https://www.afwegingskadermeldcode.nl/> om de afwegingskader digitaal te doorlopen, of download de app Meldcode

Aandachtspunten

AVG: Bij het melden van vermoedens van kindermishandeling of huiselijk geweld worden persoonsgegevens, en in het bijzonder gegevens van minderjarigen, doorgegeven aan Veilig Thuis. In het 'Afwegingskader meldcode onderwijs en leerplicht' staat dat een specifieke wet voor een bepaalde sector prevaleert boven de algemene norm van de AVG. De wet Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling gaat dus voor de AVG. Een onderwijsinstelling mag zonder toestemming van de ouder(s) gegevens over een kind verstrekken aan Veilig Thuis. Let er wel op dat dit alleen mag als het nodig is om huiselijk geweld en/ of kindermishandeling te stoppen. Het mag ook bij een redelijk vermoeden van huiselijk geweld en/ of kindermishandeling.

Verwijzingen

https://www.afwegingskadermeldcode.nl/assets/ecdfdc44fe/Meldcode_Afwegingskader.pdf

Elke school heeft beschikking over de folder 'Meldcode? Meldplicht? Verplicht!'

<https://www.schoolenveiligheid.nl/wp-content/uploads/2020/10/meldcode-meldplicht-verplicht-po.pdf>

Borging

Jaarlijks wordt het veiligheidsplan inclusief kwaliteitskaarten geevalueerd en zo nodig aangepast.